

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XI. — Štev. 219.

Ljubljana, sreda, 13. septembra 1950

Mesečna naročnina din 50.—

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Cena din 2.—

Pravočasno odkazovanje za novo sečnjo lesa — pogoj preudarnega izkoriščanja gozdov

Velikanski pomen lesa za naše gospodarstvo nam narekuje, da smotrnemu izkoriščanju naših gozdov posvečamo vedno več pozornosti. Predvsem moramo odpraviti vse napake pri sečnji lesa. Za odpravo teh napak je zlasti potrebno, da les za novo sečnjo odkazujemo pravočasno in po vidljivih smotnih vzgojnih gozdov. Posekati je treba le tisto, kar ovira zdravje drevev v njegovi rasti. Drevju, ki ima boljše biološke pogoje, moramo pustiti, da se še naprej razvija v debelino. Odkazovanje je torej gozdarskovzgojni ukrep, ne pa kampanjska akcija.

Nedavno je bilo odkazovanje vse preveč površno in pomanjkljivo. Odkazovali so čisto nezrelo lesno gmoto in niso upoštevali pogojev priradnih zakonitosti. V premenljivih gozdnih področjih so tedaj posekali najlepší les, čeprav bi mogli s preudarnim posekom izdelati ustrezajoče sortimente tudi iz manj kvalitetnega lesa. Tudi na področju tako imenovanega ne-državnega sektorja, ki obsega skoraj 70% vse gozdne površine v LRS, niso vedno odkazovali objektivno. Tu so čisto grešili zaradi lokalpatriotizma in osebnih vidikov. Temu posestniku so odkazovali preveč, drugemu premalo, ker niso imeli pred očmi interesov ljudske skupnosti niti bioloških pogojev za razvoj gozdov. Tako ravnanje je povzročalo ne samo upravičeno kritiko, temveč tudi veliko škodo našemu gospodarstvu. Pravilnemu odkazovanju pa tudi logarskogozdarski kadri niso bili v prvih letih dovolj dorasli, čeprav je naša gozdarska zakonodaja v tem času izdala mnogo tozadevnih predpisov in navodil. Tudi kontrola je bila pomanjkljiva.

Letošnje odkazovanje za novo sečnjo lesa mora biti preudarnije. V pravilnem razmerju mora zajeti državni in ne-državni sektor v obsegu celotnega plana prihodnjega poseka. Na drugi strani pa mora biti odkazovanje takšno, da se bo izdatno povečala proizvodna sposobnost naših gozdov in da se bodo lahko smotrneje izkoristile prirodne sile rastišča. Paziti bo treba, da se z novim posekom ne bo izčrpalo zemljišče, in zlasti, da se ne bo zmanjšala varovalna vloga gozda.

Kako pa napreduje letošnje odkazovanje? Ponekod kar zadovoljivo, kar velja predvsem za državni sektor, t. j. za gozdna gospodarstva in njihove gozdne uprave. Nekatere gozdne uprave odnosno gozdna gospodarstva so že izpolnile plan odkazovanja. Tako na primer gozdna gospodarstva v Novem mestu, Kočevju in Sv. Luciji ob Soči. Veliko slabše pa je stanje odkazovanja pri nekaterih okrajnih ljudskih odborih. Poverjeniki za gozdarstvo na OLO-jih bi morali bolj kontrolirati to delo na terenu. Pa tudi nekateri krajevni ljudski odbori ne kažejo pravega razumevanja za to nalogo. To velja posebno za področje kočevskega okraja. Odkazovanje pa zavirajo tudi mnogi kmetje — gozdni posestniki. Nekateri namreč nočejo odkazovalcem pokazati svojih gozdnih parcel, kar velja posebno za KLO Dolenja vas, kjer se odkazovanje ni izvršilo niti na Veliki, niti na Mali gori. Poleg tega so nekatera področja nujno potrebna čiščenja gozdnih sestojev. To velja posebno za KLO Ribnica, Zamostec, Sodražica, Zigmario in druge. Poverjeničstvo za gozdarstvo OLO Kočevje je poziva interese, naj tako prične s potrebnimi gozdovzgojnimi ukrepi. Ponekod bodo izvedli čiščenje sestojev tako, da bodo pripravili čimveč gmoze za drva. V primeru, da posestniki ne bodo izvršili čiščenja svojih gozdnih parcel, bodo ta dela izvršili tisti, ki nimajo gozdnih površin, a bodo nagrajeni z lesom, ki bo izločen pri teh posekih.

USPEH PLOVJARJEV V SISKU 200 ton surovega železa na dan

V Capragu pri Sisku so začeli v začetku tega meseca tekmovati, da čim bolj povečajo učinek plavža. Njihov plavž je imel doslej rekordni učinek v državi, tako da je dajal povprečno po 1,33 tone železa na kubični meter svoje prostornine.

V šestdnevem tekmovanju livarjev so dosegli 8. in 9. t. m. rekordno proizvodnjo. Prvi dan je plavž dal 202,4, drugi dan pa 204 tone surovega železa. To pomeni, da je učinek značilno 1,56 tone na kubični meter prostornine plavža, kar je več, kakor značilno učinek na Švedskem, kjer plavž dajejo po 1,4 tone železa na kubični meter prostornine, pa tudi več kakor v Sovjetski zvezi; v Magnitogorsku znaša učinek 1,5 tone.

Kovinarji so z uspešnim tekmovanjem počastili prevzem uprave pomembnega podjetja. Tekmovanje je rodilo bogate izkušnje, tako da bodo mogli znatno povečati povprečno proizvodnjo plavža. Zdaj že znaša povprečna dnevna proizvodnja 150 ton surovega železa, medtem ko je prej znašala 126 ton.

Letošnji zagrebški veleesejem bo na višini mednarodnih gospodarskih prireditiv

Ko novinar te dni stopi na zagrebško veleesejmišče, pričakuje, da se bo znašel sredi najvzvišenejšega vrvenja; zakaj tako velika gospodarska prireditve, kakršna je zagrebški veleesejem, terja tudi velika pripravljalska dela. Zato sem bil nekoliko razočaran, ker sta vladala skoraj popolna tišina in mir v večini paviljonov, kjer bodo razstavljala podjetja pejnastih tujih držav. Mnogo več življenja pa je v novem delu veleesejmišča na drugi strani Savske ceste. Tam se pripravljajo na razstavo domača podjetja. Razstavno gradivo je že prihajalo na veleesejmišče.

258.000 ljudi. Leta 1948 je razstavljalo 927 domačih in 221 tujih razstavljalcev okrog 2000 vrst predmetov. Lani je sodelovalo že 13 tujih držav. Domačih razstavljalcev je bilo 1226, tujih pa 234. Veleesejem si je ogledalo 575.083 obiskovalcev. Mednarodne veleesejske prireditve v drugih državah navadno nimajo nad pol milijona obiskovalcev. Že to dokazuje, da je lanski veleesejem dosegel višino mednarodnih veleesejmov.

Na splošno po obsegu letošnji veleesejem ne bo večji od lanskega. Vsebinsko pa bo nedvomno še bogatejši. To velja za domači kakor za mednarodni del

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Letošnji zagrebški veleesejem bo na višini mednarodnih gospodarskih prireditiv

Obojestranski močni napadi na fronti pri Teguju — Andersenove pravljice
Guštanski železarji so uresničili stoletne težnje
Izreden uspeh jugoslovanskega šaha — Fizkultura

Tovariš Milovan Djilas sprejel vodje delegacije španskih republikancev

Beograd, 12. septembra. Včeraj popoldne je sprejel član Politbiroja CK KPJ tov. Milovan Djilas vodje delegacije španskih republikancev, ki je obiskala našo državo.

Važni sklepi druge seje delavskega sveta rudnika Trbovlje

Po zgodovinskem dnevu trboveljskih rudarjev, ki so 3. septembra praznovali upravljanje rudnika, se je te dni sestel delavski svet k svoji drugi seji.

Na zasedanju so razpravljali o znižanju polne lastne cene in iznesli več predlogov za štednjo materiala in reorganizacijo delovnega procesa.

Član delavskega sveta tov. ing. Vinko Preželj je podal predlog osnovnega in investicijskega plana za leto 1951. V diskusiji so obravnavali naloge posameznih obratov za leto 1951. K predlogu je pripomnil tovariš Zeleznik, da je proizvodni plan za dnevne kope previsoko postavljen, in je nakazal, kakšni ukrepi so potrebni, da se plan tudi na dnevnem kopu v celoti izvrši. Sprejeli so tudi investicijski plan. Za trgovski dom so predlagali, da ga odstopijo MLO Trbovlje, da ga leta dogradi. Izmed stanovanjskih objektov bo potrebno dograditi 12 družinsko hišo, pripraviti stavbišče za 20 hiš na Topolovkem, zgraditi gospodarska poslopja na Hotemežu, Limberku in na Njivi in nadaljevat vodovodna dela. Predlagali so tudi, da se dogradi nov trakt zasilnega internata ter dozida kovinarska šola. Predvidena je tudi dograditev kopalnice in pisarniških prostorov v jasilih ter novogradnja delavnice za kovinarsko šolo.

Ko so podrobno obravnavali investicijski plan, so uvideli, da je previsoko postavljen, zato so gradnje razdelili v dve prioritati.

Zaradi boljšega dela in koordinacije med delavskim svetom so predlagali ustanovitev 13 komisij, tako komisijo za življenjski standard, za znižanje polne lastne cene, za proizvodnjo in druge. S formiranjem teh komisij so posamezni člani delavskega sveta direktno zadolženi za določene naloge in bodo tako uresničevali predloge delavskega sveta na vseh sektorjih dela. Bodoče delo delavskega sveta bo spono na razpravah o izvršenih predlogih.

Član delavskega sveta tov. ing. Vinko Preželj je podal predlog osnovnega in investicijskega plana za leto 1951. V diskusiji so obravnavali naloge posameznih obratov za leto 1951. K predlogu je pripomnil tovariš Zeleznik, da je proizvodni plan za dnevne kope previsoko postavljen, in je nakazal, kakšni ukrepi so potrebni, da se plan tudi na dnevnem kopu v celoti izvrši. Sprejeli so tudi investicijski plan. Za trgovski dom so predlagali, da ga odstopijo MLO Trbovlje, da ga leta dogradi. Izmed stanovanjskih objektov bo potrebno dograditi 12 družinsko hišo, pripraviti stavbišče za 20 hiš na Topolovkem, zgraditi gospodarska poslopja na Hotemežu, Limberku in na Njivi in nadaljevat vodovodna dela. Predlagali so tudi, da se dogradi nov trakt zasilnega internata ter dozida kovinarska šola. Predvidena je tudi dograditev kopalnice in pisarniških prostorov v jasilih ter novogradnja delavnice za kovinarsko šolo.

Ko so podrobno obravnavali investicijski plan, so uvideli, da je previsoko postavljen, zato so gradnje razdelili v dve prioritati.

Zaradi boljšega dela in koordinacije med delavskim svetom so predlagali ustanovitev 13 komisij, tako komisijo za življenjski standard, za znižanje polne lastne cene, za proizvodnjo in druge. S formiranjem teh komisij so posamezni člani delavskega sveta direktno zadolženi za določene naloge in bodo tako uresničevali predloge delavskega sveta na vseh sektorjih dela. Bodoče delo delavskega sveta bo spono na razpravah o izvršenih predlogih.

Zaradi boljšega dela in koordinacije med delavskim svetom so predlagali ustanovitev 13 komisij, tako komisijo za življenjski standard, za znižanje polne lastne cene, za proizvodnjo in druge. S formiranjem teh komisij so posamezni člani delavskega sveta direktno zadolženi za določene naloge in bodo tako uresničevali predloge delavskega sveta na vseh sektorjih dela. Bodoče delo delavskega sveta bo spono na razpravah o izvršenih predlogih.

Zaradi boljšega dela in koordinacije med delavskim svetom so predlagali ustanovitev 13 komisij, tako komisijo za življenjski standard, za znižanje polne lastne cene, za proizvodnjo in druge. S formiranjem teh komisij so posamezni člani delavskega sveta direktno zadolženi za določene naloge in bodo tako uresničevali predloge delavskega sveta na vseh sektorjih dela. Bodoče delo delavskega sveta bo spono na razpravah o izvršenih predlogih.

Zaradi boljšega dela in koordinacije med delavskim svetom so predlagali ustanovitev 13 komisij, tako komisijo za življenjski standard, za znižanje polne lastne cene, za proizvodnjo in druge. S formiranjem teh komisij so posamezni člani delavskega sveta direktno zadolženi za določene naloge in bodo tako uresničevali predloge delavskega sveta na vseh sektorjih dela. Bodoče delo delavskega sveta bo spono na razpravah o izvršenih predlogih.

Zaradi boljšega dela in koordinacije med delavskim svetom so predlagali ustanovitev 13 komisij, tako komisijo za življenjski standard, za znižanje polne lastne cene, za proizvodnjo in druge. S formiranjem teh komisij so posamezni člani delavskega sveta direktno zadolženi za določene naloge in bodo tako uresničevali predloge delavskega sveta na vseh sektorjih dela. Bodoče delo delavskega sveta bo spono na razpravah o izvršenih predlogih.

Ljudsko posojilo — dokaz čvrste enotnosti širokih delovnih množic VPISANIH JE SKORAJ 5 MILIJARD DINARJEV

NAŠI SLEPI TOVARIŠI SO LAHKO MARIKOMU ZA ZGLED

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamelj Franc — 100% slepi invalid iz NOV, doma iz Sv. Križi pri Litiji, ki je bil sprejet v zavod lansko leto. Tov. Kožamelj Franc je vpisal 50.000 din. Slepi tov. Zor Peter, ki zaradi bolezni le nekaj malega zasluži s pletenjem mrežnatih torbic, je vpisal 2000 din. Tudi slepa Maršič Ivana je vpisala 2000 din. Slepi četarski mojster Sluga Ivan je vpisal 2000 din. Ostali so prispevali večinoma po 1000 din, kar pa predstavlja zanje brez dvoma večjo žrtev kakor za marsikaterega zdravega, ki je dal desetkrat več.

Pri akciji za vpis ljudskega posojila so pokazali izredno patriotično zavest in požrtvovalnost tudi naši slepi sodržavljeni. To je najboljši in najprepričavnejši dokaz, da država nudi slepim invalidom vse možnosti in pogoje za človeka dostojno življenje v socialistični ljudski skupnosti, medtem ko jih je stara kapitalistična Jugoslavija odpravila na pot berančenja in miloščine. Država podpira nas, mi pa bomo podprli državo — so dejali oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki, ki so podpisali skupno 79.000 din posojila. Pri tem moramo upoštevati, da so ta znesek prispevali od skromnih dohodkov svoje zaposlitve v domači kmetijski in pleinarski proizvodnji. Najbolje se je odrezal tov. Kožamel

Obojestranski močni napadi na fronti pri Teĝuju

Južnokorejske sile napredovale v smeri proti Jongčonu, južnokorejska mornariška pehota pa se je izkrcala na otoku pred vhomom v važno luko Inčon

Tokio, 12. sept. (Tanjug.) Po sporočilu ameriške osme armade, ki ga prenaša AFP, so južnokorejske sile večeraj nadaljevale z napredovanjem proti vzhodu in severovzhodu v smeri Jongčona. Pri tem so napredovale dva do štiri kilometre in so sedaj 13 do 15 km severno od ceste Jongčon-Kjongdžu. Južnokorejske čete so vzpostavile frontno črto na 15 km od Jongčona.

Na južnokorejskem desnem krilu fronte so enote južnokorejske divizije »Kapitol« in 3. divizije obdržale svoje položaje, ameriške sile pa so malo napredovale. V zadnjih 48 urah se je ameriškim in južnokorejskim silam posrečilo zapreti prodor, ki je bil napravljen na njihovih črtah, razen manjših področij v planinskih predelih. Večraj popoldne so enote ameriške I. konjeniške divizije izvedle protinapad v bližini Vegvana in ponovno zavzele položaje, ki so jih izgubile.

Letališče pri Pohangu še vedno v posesti ameriških sil

V poročilu o položaju na korejski fronti poroča AFP: Čeprav je bilo rečeno v severnokorejskem poročilu, da so čete Severne Koreje zasedle letališče pri Pohangu, je to letališče še vedno v posesti ameriških sil.

Pri Vegvanu so severnokorejske enote izvedle močan napad na cesto, ki vodi iz Vegvana proti Teĝuju. Na tem mestu so se morale ameriške čete umakniti za en kilometer. Na fronti zapadno od Teĝuja ni bilo pomembnejših operacij.

PRIPRAVE ZA ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Se šest dni manjka do začetka zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov. Svetovni tisk z velikim zanimanjem obravnava vprašanje sprejema Ljudske republike Kitajske v OZN že v naprej napoveduje stališče posameznih delegacij. Kakor je znano, je Sovjetska zveza s svojim bojkotom Organizacije združenih narodov v veliki meri vzrok, da Ljudska republika Kitajska še danes ni zasedla svojega mesta v OZN in da tu sedi še vedno predstavnik Kuomintangove Kitajske. Zapadni listi povezujejo vprašanje predstavništva LR Kitajske v OZN z usodo Formoze in napovedujejo, da bo težko doseči kake pozitivne rezultate zaradi bodočnosti Formoze, dokler se ne reši vprašanje predstavništva Kitajske.

Zadnje dni zapadni časopisi ponavljajo vesti, da bo britanski zunanji minister Bewin zahteval sprejem Kitajske v OZN in da ga bosta pri tem podpirala tudi Norveška in Indija. O stališču francoske delegacije do tega vprašanja pa pravijo, da so Francozi sicer načelno za sprejem LR Kitajske v to svetovno organizacijo, da pa mislijo, da bi bilo treba prej zahtevati od Mao Ce Tunga, da ne bo pomagal silam v Indokini.

Ta napovedovanja pa do neke mere zanika izjava zunanjega ministra Egipta, ki jo je dal dopisniku AFP in v kateri pravi med drugim: »Kar se tiče sprejema komunistične Kitajske v OZN je stališče Egipta podobno stališču, ki ga je zavzela Francija. Kolikor naše vzdrževanje ne povzroči sprejem kitajskega komunističnega delegata v OZN, se mi vzdržujemo glasovanja, če pa nastane zaradi tega nevarnost, da bi bil sprejet v OZN, glasujemo proti.«

Hašemitski Jordan obtožuje Izrael zaradi kršitve meje

Lake Success, 12. sept. AFP poroča, da je vlada Hašemitskega Jordana vložila protest pri Varnostnem svetu zaradi kršitve meje po izraelskih silah. Meja med Izraelom in Hašemitskim Jordanom je bila določena s pogodbo o premirju med obema deželama.

javnost britanskih sil se je omejevala na izvidništvo.

Južnokorejska mornariška pehota se je večeraj izkrcala na majhnem otoku Songjongpjong, 80 km severozapadno od pristanišča Inčon. Nekaj dni prej so se Južnokorejci izkrcali na otoku Tejongpjongju, 5 km severno od Songjongpjongja. Oba otoka ležita pred vhomom v važno pristanišče Inčon.

Letalstvo ZN izvedlo v enem dnevu 683 poletov

V jutranjem sporočilu vladnega štaba generala Mac Arthurja je rečeno, da je izvedlo letalstvo Združenih narodov večeraj 683 poletov, kar je rekordno število. Pri teh akcijah, katerih namen je bil neposredna podpora kopenskim silam, je bilo uničenih 10 severnokorejskih topniških položajev, poškodovanih 10 tankov, uničene so bile 4 lokomotive in 62 različnih vozil, potopljenih pa 5 večjih čolnov. Ameriške veletirnjave so bombardirale velike tovarne postaje v Čorvonu, Kovanu, Jongdoku in Fenjangu ter napadle nekatera mesta na vzhodni in zapadni

Kitajska pritožba zaradi bombardiranja Mandžurije pred VS Jugoslovanski delegat proti ustanovitvi anketne komisije, dokler ne bo zaslišan predstavnik LR Kitajske

Lake Success, 12. sept. (Tanjug.) Kakor poroča Reuter, je bil na večerajšnji seji Varnostnega sveta zavrnjen predlog delegata ZSSR Malika, da bi poklical zastopnika LR Kitajske, da se udeleži seje Varnostnega sveta prej, preden bi začeli diskusijo o obtožbah, da so ameriška letala v bližini korejske meje bombardirala ozemlje Mandžurije. Sovjetski predlog je bil zavrnjen, ker ni glasovalo zanj sedem delegatov, kolikor bi bilo najmanj potrebno.

Zunanji minister LR Kitajske Ču En Laj je prejšnji dan obvestil iz brzojav generalnega sekretarja OZN Trygve Lieja in predsednika VS Gladwina Jebba, da bo imel vsak sklep o tem vprašanju, ki bo sprejet brez navzočnosti zastopnika LR Kitajske, za neveljavnega in protikolonizatorskega glede na to, da je vlada LR Kitajske tožitelj v sporu, ki ga razsoja Varnostni svet.

Sovjetski delegat Malik je na večerajšnji seji ponovil, da imata po določbah Ustanovne listine Združenih narodov za primer spora obe stranki pravico biti navzoči pri diskusiji ter ima potemtakem zastopnik LR Kitajske pravico udeležiti se te seje. Kuomintangov delegat Čiang je takoj izjavil, da bo nasprotoval temu predlogu sovjetskega delegata.

Ameriški predstavnik Warren Austin je izjavil, da skuša ZSSR spraviti zastopnika LR Kitajske s kakršnim koli izgovorom v Varnostni svet, ter je poudaril, da imajo obtožbe o bombardiranju Mandžurije po ameriških letalih edini smoter, da bi odvrnile pozornost od napadalnosti v Koreji.

Francoski delegat Sauvel je izjavil, da bo glasoval za to, da se pozove zastopnik LR Kitajske. Zastopnik Norveške Sinde je izjavil, da bo glasoval za sovjetski predlog, in dodal, da ni treba čakati na prihod zastopnika LR Kitajske, marveč naj se takoj začne sestavljati anketna komisija, ki bi na kraju samem preiskala obtožbe o bombardiranju.

Jugoslovanski zastopnik Aleš Bebler je izjavil, da bo podprl sovjetsko resolucijo, da pa ne bo podprl ustanovitve anketne komisije, če Svet ne bo dovolil zastopniku LR Kitajske, da bi bil zaslišan. Bebler je dejal, da je nemogoče poslati anketno komisijo v državo, ki o tem ni bila zaslišana.

Britanski predstavnik Jebb je izrazil mnenje, da je vlada LR Kitajske upravičena razložiti svoje naziranje.

Delegati ZSSR, Velike Britanije, Francije, Norveške, Indije in Jugoslavije so glasovali za sovjetski predlog, delegati

obali Koreje. Pri združenih napadih letalstva in kopenskih sil so imele severnokorejske sile okrog 2000 mrtvih. Poleg tega je bilo v zadnjih 24 urah utjeth 580 severnokorejskih vojakov.

Poročilo osme ameriške armade

V poročilu ameriške osme armade je rečeno, da so ameriške in južnokorejske sile nadaljevale napade z vzhoda in zapada, da bi preprečile severnokorejsko prodiranje med Jongčonom in Pohangom. Na fronti pri Vegvanu so se morale sile generala Mac Arthurja umakniti približno za en kilometer zaradi srdečega pritiska severnokorejskih enot. Na fronti pri Teĝuju je prišlo do obojestranskih močnih napadov.

Ameriško združenje pravnikov proti agresiji na Koreji

Napredna organizacija ameriških pravnikov »National Lawyers Guild« je objavila resolucijo, v kateri obsoja agresijo na Koreji ter oboroževalno tekmo v svetu. Resolucija, ki je bila sprejeta na sestanku izvršnega odbora organizacije, obsoja tudi politiko ZDA in Sovjetske zveze, češ da vodi do vojne.

ZDA, Kube in Kuomintangov predstavnik pa so glasovali proti. Delegata Egipta in Ekvadorja sta se vzdržala glasovanja.

Po glasovanju je predstavnik ZDA Austin zahteval od predsednika, da bi na prihodnji seji VS pred razpravo o sovjetski resoluciji, ki obsoja ameriško vlado zaradi bombardiranja mandžurskega ozemlja, razpravljali o ameriški resoluciji za sestavo švedsko-indijske anketne komisije, ki bi bila poslana v Mandžurijo. Sovjetski delegat Malik je izjavil, da je treba prej obravnava sovjetsko resolucijo, ker je bila predložena pred ameriško. Predsednik Jebb je dejal, da bi moral biti po normalnem postopku sovjetski predlog prej postavljen na dnevni red, razen če VS ne bi izdal drugega sklepa. Svet je odklonil nadaljnjo diskusijo o tem vprašanju.

Z nedeljske slovesnosti v Bazovici

Preteklo nedeljo dopoldne se je zbrala pri spomeniku Bidovca, Marušiča, Miloša in Valentića na Bazovici velika množica k počastitvi njihovih spomina. Letos je minilo dvajset let, kar so italijanski fašisti ustrelili te borce za svobodo in pravice slovenskega naroda. Pred spomenik so položile vence delegacije iz vseh krajev Tržaškega ozemlja. O pomenu padlih junakov pa so govorili dr. Dekleva, Branko Babič, sekretar CK KP STO Bartolo Petronio in Eugenio Laurenti

OSMO REDNO ZASEDANJE SABORA LR HRVATSKE

Spremembe v vladi LR Hrvatske

Zagreb, 12. sept. Na večerajšnji seji VIII. red. zased. Sabora LR Hrvatske je predsed. vlade dr. Vladimir Bakarić obrazložil predlog, da se Rade Zigić, Duško Brkić in Stanko Canica Opačić razrešijo dolžnosti članov vlade LR Hrvatske. Predsednik Prezidija Sabora je nato predlagal, da se zaradi sovražnega in škodljivega delovanja razrešita Rade Zigić in Duško Brkić dolžnosti članov Prezidija, kar je Sabor prav tako sprejel.

V nadaljevanju se je Sabor sprejel predlog predsednika vlade o presnovi vlade LR Hrvatske. Razrešeni so dolžnosti dosedanjih ministrov za ljudsko zdravje dr. Nikola Sekulić, predsednik planske komisije Dušan Čalić in minister za delo Marijan Cvetković. Hkrati je bil dr. Nikola Sekulić imenovan za podpreds. vlade in predsednika Sveta za zakonodajo in izgraditve ljudske oblasti, Dušan Čalić za predsednika Sveta predlovalne industrije, Marijan Cvetković za ministra za ljudsko zdravje, Djuro Hladarin za predsednika planske komisije LR Hrvatske, organizacijski sekretar CK Ljudske mladine Jugoslavije Milutin Batić za ministra za delo in ljudski poslanec za okraj Vrginmost. Dožo Akman za ministra za gozdarstvo. Odbor je tudi soglasno sprejel predlog, da se imenujeta za člana Prezidija Sabora LR Hrvatske dr. Nikola Sekulić in Dušan Čalić.

Na večerajšnjem zasedanju sa izdali odlok, da se razpusti Sabor LR Hrvatske prvega sklicanja in sprejeli zakonski predlog o volitvah ljudskih zastopnikov za Sabor LR Hrvatske. Novi

zakon določa, da se po en ljudski poslanec voli na 15.000 prebivalcev na mesto na 20.000, kot je to bilo doslej, ter se povečuje skupno število ljudskih zastopnikov v Saboru na okrog 250 in tako omogoči širša in neposrednejša udeležba in kontrola volivnega telesa pri delu Sabora. Značilno za ta novi zakon je v primeri s prejšnjim to, da se kandidati za ljudske zastopke ne morejo več združevati na skupni kandidacijski listi, ampak nastopa sleherni kandidat popolnoma samostojno. Za izvoljenega se smatra tisti kandidat, ki je dobil v svojem volivnem okraju z zakonom določenim večino glasov. Na ta način daje zakon najširšo možnost za postavljanje kandidature. Predlagatelji smejo svojega kandidata odpoklicati in po potrditvi kandidature namesto njega predlagati drugega kandidata. Novi zakon odvzema volivcem pravico posluževati se volivne pravice izven kraja, v katerem so vpisani v volilni seznam. To je določeno zato, da se okrepi povezanost med ljudskimi poslanci in volivci njegovega volivnega okraja, ki jim je odgovoren za svoje delo in ga smejo odpoklicati.

Sabor je odobril odloke, ki jih je Prezidij Sabora LR Hrvatske izdal v dobi med dvema zasedanjema Sabora. Sabor je tudi sprejel predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnno-teritorialni razdelitvi Hrvatske.

Zasedanje je zaključil predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Zlatan Sremec, ki je podal historiat dela Sabora LR Hrvatske prvega sklicanja. (Tanjug)

VENIZELOS PONOVO DOBIL MANDAT ZA SESTAVO VLADE

Atene, 12. sept. Reuter poroča, da je kralj Pavle sinoči ponovno poveril mandat za sestavo nove vlade vodji liberalne stranke Sofoklesu Venizelosu. Večraj so bila pogajanja med šefom populistične stranke Konstantinom Calderisom, vodjem liberalne stranke Sofoklesom Venizelosom in vodjem demokratske socialistične stranke Papandreoum, nakar je to trojico sprejel kralj Pavel. Dosežen je bil

sporazum, da bo vlada sestavil Venizelos. Takoj nato je Calderis, kateremu je bil po ostavki Venizelosoze vlade poverjen mandat za sestavo novega kabineta, vrnil mandat kralju, ki ga je nato poveril Venizelosu.

Glede na to, da imajo te tri politične stranke v skupščini nad 160 poslanskih mandatov od skupno 250, pričakujejo v atenskih političnih krogih, da bo imela nova vlada z Venizelosom na čelu, v katero bosta vstopila Papandreu in Calderis kot podpredsednika, večino, kar bi preprečilo razpust parlamenta in razpis novih parlamentarnih volitev.

Demontiranje v britanski coni Nemčije končano

Frankfurt, 12. sept. (Tanjug). Namestnik britanskega visokega komisarja Steel je uradno sporočil zveznemu kanclerju dr. Adenauerju, da je demontiranje nemške industrije končano. Ustavitev demontiranja se nanaša tudi na velike tovarne »Reichswerke« in Kruppove tovarne v Essenu. Izvzete so samo tiste naprave, ki bodo dobavljene na račun reparacij državam zmagovalkam. Po sporočilu britanskih okupacijskih oblasti bodo te reparacije z ozemlja britanske okupacijske cone končane d konca oktobra t. l.

ZDA za sklenitev mirovne pogodbe z Japonsko

Cleveland, 12. sept. (Tanjug). Pomocnik ameriškega zunanjega ministra Dean Rusk je zahteval, naj bi se pričela akcija za sklenitev mirovne pogodbe z Japonsko. Kakor poroča Associated Press, je Rusk na kongresu vojnih veteranov iz druge svetovne vojne izjavil: Prišel je čas, da se prične priprave za mirovno pogodbo z Japonsko, da bi se ji omogočilo zavzeti v mednarodnem življenju ustrezno mesto.

ANDERSENOVE PRAVLJICE

Založba Mladinske knjige je počastila spomin na 75. obletnico smrti velikega danskega pisatelja Hansa Kristijana Andersena z izborom njegovih pravljic. To je največji izbor, kar jih je dozdaj izšlo na Slovenskem; knjiga obsega 431 strani. Pravljičje je prevedel Rudolf Kresal in jim napisal za uvod obširno študijo, ki bo bralcu pomagala spoznati lepoto Andersenove tenkočutne in z ljubeznijo do sočloveka prežete umetnosti, kakor tudi velik vzgojni pomen njegovih pravljic in zgodbic.

Andersenove pravljice in zgodbe niso le prikupna, lirčna otroška beriva, ki naj v otroku vzbude in utrjujejo ljubezen do vsega, kar je človeško dobrega in pozitivnega, a zaničevanje in gnus do vsega, kar je slabega in nepravlega, temveč so po večini zrcalo pesnikovih življenjskih doživetij in izkušenj v dobi, ki je bila ena izmed najvišjih dob. »Svetovni dogodki so se bliskovito vrstili drug za drugim in se je v enem letu zgodilo več kot prej v desetih letih,« pravi Andersen. Politično razgiban čas, stremenje ljudstev po svobodi, enakosti in bratstvu, zagrizena in brezobzirna borba med razvijajočim se kapitalizmom in propadajočim fevdalizmom, pojavljajoče se slabosti in krutosti vladajočega družabnega reda, brezobzirna sebičnost komolčarskih klik — vse to je vplivalo tudi na kulturno življenje, sredi katerega je Andersen živel in ustvarjal. Pošten pisatelj, ki si je upal v romanih in novelah razkrinkavati laž in krivico, hinavščino in stremuševost, nespodobnost in ignoranost svoje dobe, je moral do-

živeti napad kritike tiste klike, ki so je vrnila h koritu in postala »enostranski in fanatično strankarski sodnik estetskih del.« Andersen je podzavestno čutil, da si mora izbrati drugačno, ljudstvu bližjo obliko, ako hoče prodreti v množice in jim pomagati, da spoznajo bistvo in vzroke senc in zablod ter lepoto svetlobe.

Morda je bilo to glavni nagib, zaradi katerega si je Andersen izbral tisto izmed oblik, ki je bila ljudstvu vseh časov najbolj dostopna — pravljico in zgodbice, ki jim korenine tiče v zemlji lasne domovine. Saj je ljudstvo samo iskalo takih oblik v vseh dobah in ustvarjalo narodne pravljice in pripovedke, da dá duška svojemu trpljenju, svojim željam in svoji veri v zmago vsega dobrega. Andersen sam pravi, da so postale njegove pravljice branje za otroke in odrasle, pri čemer so se otroci opajali s pravljico fabulo, a je starejše zanimal smisel pravljice. To drugo — zanimanje odraslih za idejo pravljice — je Andersen privedel do pravljic, ki so po vsem, po obliki, vsebini in ideji namenjene samo odraslim ali kvečjemu mladini, ki je že preko pubertete.

Andersen je v svojih pravljicah in zgodbah raznovrsten glede motivov, ki mu jih je nudilo življenje doma in v tujini. V pravljici »Polž in vrtnica« se loti tistih svojih sovratnikov, ki so bili uverjeni, da so visoko nadarjeni in globokoumni, a so vse svoje znanje skrivali kot polž v svoji hišici, dali ničesar drugim in pljuvali na ves svet, medtem ko je vrtnica s svojo lepoto razveseljevala ves svet in ga s svojim vonjem opajala.

Podoben snov je obdelal Andersen tudi v »Krpalki«, ki si je domisljala, da je nekaj posebnega, padala od stopnje do stopnje in končala v cestnem blatu; ali v »Govnjaču« iz cesarskega hleva, ki je užaljen, ker so ga prezrli.

Andersenovo in vseh poštenih pesnikov tedanjega časa trpljenje in razočaranja bridko izraža pravljica »Zgodba o škranjčku«, ki ga zapro v kletko, poslušajo njegovo petje, a puste, da umre od lakote, po smrti pa točijo solze za njim in ga pokopljejo s kraljevskimi častmi.

V zbirki je tudi več lepih pravljic, ki bičajo in smešijo stremuške mogočnike, razne nadute prince, kralje in kraljice, manj pa je izrazito socialnih. Ali kolikor jih je, so vzorno lepe, polne iskrene ljubezni do ponižanih in razžaljenih. Med temi je tudi »Silkanica brez sllk ali Mesec pripoveduje«. Povsem točno je, kar pravi Kresal, da bodo te slike trajno želele po svoji lepoti, nežnosti in socialni globini. A vprašati se moramo, ali spadata vse v knjižico za pionirje? Pogledati se je na primer treba le v sliko tretjega večera. Tu imamo župnikovo hčerko, ki se najprej kot otrok igra z lutko, se deset let kasneje udeleži kot lepota plesa, nato propada in »poganja divje mladice«, dokler je v zadnjem dejanju ne srečamo v zakotni sobici. Na smrt bolno jo »gospodar« vrže iz postelje, jo našminka in vplete vrtnice v lase, »da bi ne strašila ljudi«, pa jo posadi k oknu, da bi koga privabila in »dobila denar«. Reva umre komaj šestnajst let stara. In ob odprtem oknu »pridiga mrtva meščanska ljubezen«.

Od »Srečnih galoš«, iz katerih zjemamo tegobe, slabosti pa tudi lepote Andersenove dobe, tudi ne bo imel naš

otrok kaj prida koristiti. Kako naj razume smisel trditve, »da je najšrečnejši smoter človeka smrtno spanje, v katerem telo počiva, duh pa potuje«, in kako naj razume modrost, »da je vsako truplo Slinga nesmrtnost?« Ali je kje pionir, ki ne bo enostavno molk ustvarjal verzov:

O močna smrt, tvoj molk ustvarja grozo, kot sled zapuščaš le tegobo groba.

Kako bi duh ne vzpenjal se v sinjino? Umreti hoče, konec je trohnoha.

Brez škode bi iz zbirke lahko izpadle tudi vse poučno-šolske zgodbe, ki spadajo bolj v berila za ljudske šole kakor pa v zbirko pravljic, n. pr. »Dvanajstero iz poštnega voza«. Bolje bi bilo nadomestiti jih z izrazitimi pravljicami, ki jih v zbirki pogrešamo. S tem bi število izrazitih pravljic v zbirki pomnožili, in bi zbirka bolj opravljala naslov, ki ga nosi.

Prevajalec se je pošteno potrudil ne le prevesti nam Andersenova čim bolj verno, ampak ga tudi posloveniti, se pravi prevesti tako, da se bo bral kot slovenski original, ne da bi vsebino ali stil pačil. Sicer se mu to ni povsem posrečilo in je razen tega njegov jezik ponekod težak, okoren in zveni tuje, nekateri njegovi stavki so tudi težko razumljivi, kakor na primer: »Tega je moral dobiti gozd (septembra namreč, mojstra barv), listje je moralo spremeniti barvo, a kako lepo, če je on hotel.« Ali: »Tudi zelo lepo je, pa ne po koledarju, in zato je narobe.« Bralce se bo vprašal, zakaj je narobe, ali zato, ker je zelo lepo?

Marsikak stavek kvarijo tudi precej številne tiskovne napake, ki bi jih lahko bilo vsaj manj, če že ni mogoče, da bi pri nas izšla kakšna mladinska knjiga brez tiskovnih škrtov.

Blasnikova tiskarna je bila na zelo dobrem glasu — v tej knjigi pa je kar preveč črk različnih tipov, ki so se vrinile stavcu in stroju. Tudi na take napake bo treba paziti.

Pravljičje je opremil z ilustracijami in vinjetami Evĝen Sajovic. Medtem ko se inicialke in vinjete prilagajajo Andersenovemu svetu prisrčne in tenkočutne fantazije, so ilustracije po večini manj oprečene. Ne vem, zakaj mnogi naši ilustratorji tako radi rišejo idiotično spatchene obraze otrok, kakor jih vidimo pri ilustraciji v pravljici »Jelka« ali »Ole Luk-Oie«, kjer naj bi otrok sanjal lepe sanje; ali v fino občuteni in pretresljivi zgodbi »Deklica z žveplenkami«. Prva ilustracija v knjigi, in sicer k »Dvanajstero iz poštnega voza«, ki nas sicer spominja na Smrekarja, pa vendar kaže, da bi Sajovic lahko lepo ilustriral vso knjigo, ako bi hotel in ako bi se bolj pogledal v tekst. Površnost, s katero se je lotil večine ostalih ilustracij, ni le njegova slabost, srečamo jo pri mnogih ilustratorjih naših mladinskih knjig in časopisov. Videz je, da se naši ilustratorji po večini premalo zavedajo odgovornosti, ki jo prevzame umetnik, ko sprejme nalogo vzgojiti v otroku smisel za lepo ilustracijo in s tem spodbujanje do naše likovne umetnosti. Naš pionirji rastejo in je od samih-najših slikarjev odvsneno, kakšen bo njihov odnos do naše likovne umetnosti, razstav itd., ko dorastejo.

Ali kljub navedenim nedostatom bo največji veliki izbor Andersenovih pravljic dal našim pionirjem berivo visoke umetniške vrednosti. Še več — postal bo dokaz, da tiče korenine pravih pravljic v zemlji in razmerah, v katerih so nastale.

GUŠTANJSKI ŽELEZARJI so uresničili stoletne težnje

Zgodovina guštanske železarnice se prične leta 1774, ko je grof Thurm združil manjše železarske obrate Meziške doline v Guštanju pod gradom Ravne, ki je pripadal nemškemu grofu Thurm-Weisseni. V takratnem novostanovljenem obratu, ki je bil še na vodni pogon roke Meze, so pričeli izdelovati puldano jeklo, katerega so talili v pogreznjenih topilnih pečeh. Surovine, predvsem surovo jeklo, so dobivali iz prevalskih plavžev, pozneje tudi iz Donawitza. Puldano jeklo, ki so ga izdelovali, je slovelo po svoji kakovosti, zato so ga prodajali ne samo evropskim državam, temveč so ga izvažali tudi na Kitajsko, Japonsko, v Egipt in drugam.

Grofje, lastniki železarnice, so delavce slabo plačevali. Njihov zaslužek je bil tako pičel, da so komaj živeli. Franc Mežner se spominja časov, ko je hodil še njegov oče na delo v železarno, v kateri je delal 37 let; spominja se, kako slabo je bil plačan za svoje delo, saj je družina z 10 otroki bila večidel brez kruha.

Ob času prve svetovne vojne so v železarni izdelovali vojni material, predvsem krogle za topove. Šele po vojni so preusmerili proizvodnjo na poljsko orodje, pozneje so izdelovali podkve, osi, vzmeti itd. — vse za potrebe domačega trga. S to preusmeritvijo so omogočili tudi boljši zaslužek delavcev. To pa ni dolgo trajalo. Grof Thurm je pričel kupčevati z avstrijskim koncernom jekla Böhrlerjem. Ta je pričel dovažati polizdelke iz svoje jeklarne v guštansko železarno, od koder jih je z žigom železarnice plasiral na svetovno tržišče. Tako je uspel prodajati svoje jeklo po visokih cenah, naši industriji pa je s tem zaprl pot razvoja. V guštanski železarni se je pričela brezposelnost, katere se še spominjajo vsi starejši delavci: Rutar, Slanič, Mežner, Dobaj in drugi.

Leta 1920 je Lovro Kuhar-Prežihov Voranc uspel v podjetju osnovati Nezavisno delavsko stranko, v katero so se vključili najbolj zavedni železarji. Organizacija je iz dneva v dan dobivala več članov. Začeli so praznovati svoj delavski praznik — prvi maj s pohodi med rudarje iz Leš, drugo leto so pa prišli rudarji iz Leš med guštanske železarje. Leta 1927 jim je pot na guštanski trg, kjer so manifestirali, zaprla žandarmerija, ki pa so jo delavci razgnali.

Železarna je prešla leta 1927 v last delniške družbe. Ponovno je pričelo primanjkovati dela in so delavci delali le po tri do štiri dni na teden, njih zasluzek 4 dinarje na uro pa ni zadostoval niti za kruh in obleko. Če je obolel ta ali oni delavec, so zbirali v podjetju prostovoljne prispevke, s katerimi so pre-

življali družino obolelega. Pod vodstvom Partije so imeli delavci več demonstracij. Največja demonstracija je bila leta 1938, ko so demonstrirali za povišanje plač. Demonstriral je celoten kolektiv z ženami in otroki. Uspeh demonstracije je bil slab, plačo so jim zvišali le za nekaj odstotkov.

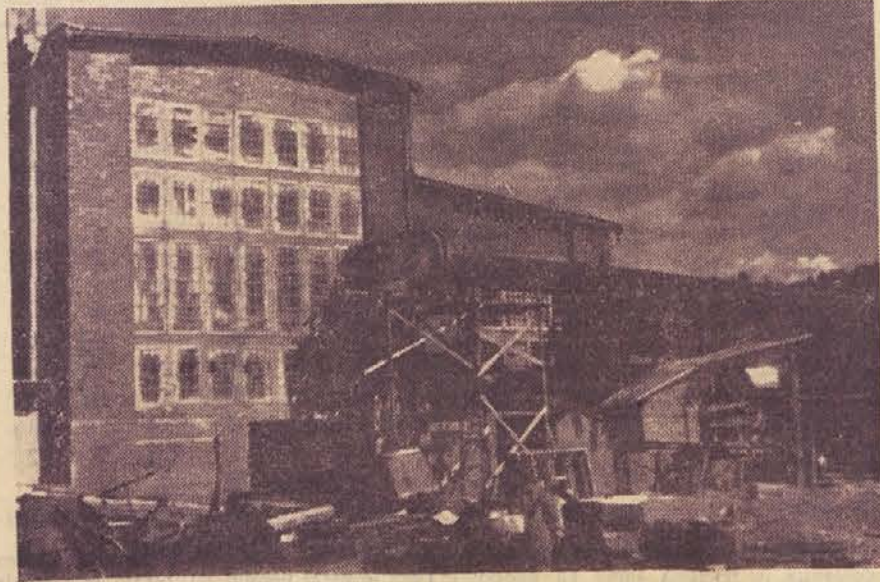
Leta 1930 imajo guštanski železarji še posebej zapisano v zgodovini. Takrat so aretirali najboljše iz njihove organizacije, med njimi Mežnerja in Ditingarja, medtem ko je Lovro Kuhar pobegnil.

Ze prvo leto po vojni so začeli v podjetju graditi nove objekte in izboljševati razne naprave. Pokazala se je nujnost razširitve obrata livarne, ki kateremu so prvo leto dogradili dodatni trakt in tako dobili potreben livarski prostor. V letu

Zgradili so 161 družinskih stanovanj in samski dom za 110 samcev. Letos gradijo 44 družinskih stanovanj, v nekaj dneh pa bodo pričeli za gradnjo »Doma kolektiva«, ki bo služil kulturnim namenom guštanskih železarjev.

V soboto so guštanski železarji uresničili stoletne težnje. Tovarno so dobili v svoje roke. Zaupali so jo najboljšim članom kolektiva in najstarejšim delavcem. Med njimi so: Franc Mežner, ki že 20 let dela v podjetju in ima naslov trikratnega udarnika in odlikovanca dela; Anton Slamič, udarnik in racionalizator; Ivan Lemaher, sedemkratni udarnik in dvakratni odlikovanec dela III. stopnje; Djuro Došan, udarnik, odlikovanec dela.

Med številnimi govori in ob odkritju spomenika, ki so ga postavili v spomin na ta zgodovinski dan, je zastopnik glavne direkcije črne metalurgije tovariš Milčević predal ključke podjetja predsedniku

Gradnja novih objektov železarnice Guštanj

1948 je začela obratovati prva električna peč, koncentrirali so mehanično obdelovalnico, zgradili žerjavno progo, novo lopo kovačnice, elektrojeklarne, postavili kovaško peč in naredili še vrsto strojnih izboljšav. Z dograditvijo kovačnice bo mogoča trikrat večja proizvodnja kovanih izdelkov. V železarni gradijo še nove objekte za livarno in kaluparno.

Za dosego letnih planov vložijo delavci mnogo truda. Vse delo imajo normirano. Vrsti se tekmovanje za tekmovanjem. Samo letos imajo proglašene nad 400 udarnikov; med njimi so tudi taki, ki so tokrat dobili devetih naziv udarnika. V podjetju imajo tudi 14 racionalizatorjev in šest novatorjev.

delavskega sveta tov. Maku Veču in želez uspehov pri upravljanju podjetja.

Franc Mežner, kateremu so delavci zaupali predsedniško mesto upravnega odbora, pravi, da je železarna delavcem drugi dom. »Sam,« pravi Mežner, »bi hotel živeti še dolgo dolgo vrsto let, da bi lahko takrat, ko bom spet govoril o zgodovini guštanske železarnice, omenil najsvetlejši dan zgodovine — ko smo preyzeli tovarno v svoje roke.« B. P.

Zbirajmo koristne šipkove plodove

Šipek ali divja roža je vsakemu znan, do par metrov visok trnat grm, ki raste povsod ob robu gozdov in med grmovjem. Nabirajmo plodove takoj, ko postanejo živo rdeči, preveč dozorelih in še mehkih plodov ne nabirajmo, ker se radi smečkajo in pri sušenju postanejo. Šipkove jagode nabiramo ob popolnoma suhem vremenu ter jih polagamo v košare, ne pa v vreče, zato da se ne stiskajo. Posušimo jih na soncu ali na lopti, toda ne prevroči peč. Pravilno posušeno blago mora imeti lepo, prirodno, škrlatnoderčo barvo.

Šipkovi plodovi vsebujejo od vseh rastlin največ C vitamina (antiskorbutični vitamin) in se vsled tega v novjšem času uporabljajo za izdelavo C vitaminskih preparatov. Poleg tega se nahaja v teh plodovih še citronska in jabolčna kislina ter sladkor. Šipkov čaj je iredno prijetnega okusa in vonja. Pijemo ga za čiščenje krvi in proti ledvičnim boleznim. Šipkovih plodov potrebujemo neomejeno količino za izvoz in domačo uporabo.

Ker je šipka pri nas ogromno in cena (s pravico do nakupa lepega blaga v višini 1/4 od izkupitka) ugodna, zato se takoj lotimo prekoristnega nabiranja šipkovih plodov. Lepo posušene šipkove plodove oddajmo najbližji kmetijski za-

SODNA RAZPRAVA PROTI SKUPINI VOHUNOV IN IZDAJALCEV

Obtožence so instruirali člani Komunistične partije Bolgarije in državne varnosti

Niš, 12. septembra. — V nadaljevanju razprave proti skupini vohunov in izdajalcev so včeraj zaslišali prvega obtoženca Stojadina Veljkoviča. Na vprašanje predsedujočega, če je razumel obtožnico, je odgovoril obtoženec pritrdilno. Nato je pripovedoval o svojem begu in pripravi v Bolgarijo za ilegalno delo v Jugoslaviji ter skušal spremeniti svojo izjavo, ki jo je dal v preiskavi, posebno v tem, da je bil direktno povezan z voditelji bolgarske KP in državne varnosti.

»Kdo Vas je sprejel, ko ste prišli v Bolgarijo?« je vprašal predsedujoči.
»Sprejela me je državna varnost.«
»Kdo vas je tam zasliševal?«
»Načelnik državne varnosti.«
»Kaj vas je vprašal?«
»Zanimalo ga je število ljudi, ki so se izjavili za Informbiro.«
»Kaj ste mu rekli?«
»Rekel sem mu, da se je izjavilo zelo majhno število ljudi.«

Obtoženi Veljkovič opisuje nato svojo pot do CK bolgarske KP, od katerega je dobil 5.000 levov, obleko in napotnico za začasno delo.

»Kaj ste pisali za »Novo borbo« in druge časopise?«
»Napisal sem nekoliko člankov.«

»Ali se spominjate članka o položaju v rudniku Mačkatica in pri hidrogradnji Vlasina?«

»Spominjam se.«

»Kaj je bilo v tem članku?«

»Bilo je tisto, kar nisem napisal, da je bila v Mačkatici velikanska stavka, ki je bila v krvi zadušena in da je pri tem bilo ubitih nekaj delavcev.«

»Ali je bil ta članek ponatisnjen?«

»Da, Ponatisnjen je bil v »Novi borbi« in predvsem v bolgarski in češki jezik ter objavljen v več časopisih brez mojega dovoljenja, čeprav sem interveniral, da navedbe v članku niso točne.«

Obtoženi Veljkovič je skušal v nadaljevanju razprave zatajiti organizirano delo pri terorističnem pouku pod neposrednim vodstvom instruktora KP Bolgarije. Ko ga je sodnik vprašal o delu v vili na planini Vitoši, je Veljkovič odgovoril, da so tja prihajali neki tovariši, po njegovem mišljenju iz CK BKP. Predstavili so se z imenom »Cvetko« in »Petar Minev«. Imenovani so obtoženim dajali instrukcije glede ustanovitve ilegalne organizacije nove Komunistične partije. O njihovih navodilih bi morali sestaviti skupine po okrajih in tudi v leskovačkem okraju. Poudaril je, da je ilegalno delo zelo težko in da morajo delati skrivaj in konspirativno.

»Mar toliko orožja ni bilo namenjeno za borbo proti ustavni ureditvi in svobodi v FLRJ?«

»Ne, obveščeni smo bili, da je v Jugoslaviji mnogo četnikov in smo bili odločeni, da se bomo z njimi borili.«

Te besede je občinstvo v dvorani sprejelo s smehom.

Obtoženi je nato pripovedoval, kako so jih z jeopom pripeljali čez mejo. Z njimi je bil Cvetko in še neka oseba, po obtoženčevem mišljenju član CK BKP. Ob prehodu čez mejo so dobili šifre, s katerimi bi se morali javljati iz države ter navodila za sestanke na določenih mestih.

»Kaj vam je bilo rečeno glede orožja, če bi padli v roke jugoslovanskim obmejnim organom?«

»Cvetko nam je dejal, da na noben način ne smemo reči, da je to orožje, ki smo ga dobili od bolgarskih državnih organov, marveč moramo reči, da je ostalo orožje še v naših hišah iz dobe vojne.«

OSMA OBLETNICA CANKARJEVE BRIGADE

V nedeljo 17. t. m. bo v Bušinjih vasi pod Suhorjem blizu Metlike proslava 8. obletnice ustanovitve V. SNOUB »Ivan Cankar«. Vabimo vse cankarjeve, sorodnike padlih borcev, partizane iz ostalih brigad, kakor tudi člane Zveze borcev NOV in ostalih množičnih organizacij, da se proslave udeležijo. Svečani del proslave se bo pričel v nedeljo ob 9.30; v soboto ob 20 pa se bodo zbrali nekdanji borci ob tabornem ognju v Bušinjih vasi. Za prevoz iz Ljubljane bo na razpolago že v soboto popoldne nekaj avtobusov. Pozivamo predvsem borce Cankarjeve brigade, da se prijavijo, ako računajo na avtobus, na Glavni odbor Zveze borcev NOV, Erjavčeva cesta 16, najkasneje do 15. t. m. do 19. ure. Za znižano vožnjo z rednim vlakom, ki bo imel povečano število voz, je za prošeno. Udeležencem priporočamo, da prinese s seboj jedilni pribor in kozarce.

Pripravljalni odbor

Obtoženi je nato pripovedoval o delu po drugem pobegu čez mejo v Bolgarijo, kjer je izročil pisмено poročilo CK BKP.

Javni tožilec je nato vztrajal, naj obtoženec pove, s kom se je povezal, ko je prišel v našo državo. Obtoženec je navedel, da so osebe, s katerimi se je povezoval večinoma njegovi rojaki ali bližnji tovariši. Eden izmed njih Nastas Dojčević, katerega je skušal prepričati o resničnosti resolucije, mu je odgovoril, da ni res, da bi bilo današnje vodstvo sovražno in izdajalsko.

»Mar ne sledi iz tega, je nadaljeval javni tožilec, da ste pri prvem stiku z ljudmi v naši državi naleteeli na solidarnost ljudskih množic in da ste se borili proti tem množicam in proti pridobitvam narodno osvobodilne borbe z orožjem, ki ste ga prinesli iz Bolgarije?«

Na vprašanje, če se čuti krivega za storjena dejanja, je obtoženi Veljkovič odgovoril, da se čuti le deloma krivega. Med zaslišanjem je skušal svoje protirevolucionarno izdajalsko delo postaviti na domnevno ideološko podlago, kar je vzbujalo smeh v dvorani.

TONČKA KROŠELJ

Mnoge borce osvobodilne vojne je prizadela vest o nenadni smrti Tončke Krošeljve, hrabre partizanske borke, ki je umrla v cvetu svoje mladosti — saj je imela komaj 25 let — za posledicami hudih ran iz bojev.

Kot sedemnajstletna mladenka je Krošljeva Tončka z Barja na spomlad 1942 stopila med borce I. bataljona Krimškega odreda. Postala je zglodna borka, med tovariši spoštovana zaradi hrabrosti. V Serčerjevi brigadi je bila imenovana za polidelegata. Z brigado se je udeležila velikih borb pri Grosupljem, na Pačežu, Mokrcu, Krimu, v Suhj Krajini, na Brezovi rebri in pri Sentjurju. Pri Sentjurju je bila med prvimi v jurisu na bunkerje. Zadet o mine, ki jo je ranila po vsem telesu, so jo tovariši odnesli iz boja.

Hudo ranjena se je nato zdravila v iški partizanski bolnišnici. Ob napadu na bolnišnico je bila znova ranjena in izgubila levo oko. Ko je nekoliko ozdravela, si je zopet zela v brigado, nazaj med soborce. Vendar ji zaradi invalidnosti te želje ni bilo mogoče izpolniti. Zato pa je poslej delala na terenu. Bila je politkomisar VOS v Ribnici, kasneje pa na bazi 24. Za svojo hrabrost, vztrajnost in predanost je bila odlikovana s Partizansko zvezdo III. stopnje, Redom za hrabrost in Redom za zasluge za narod III. stopnje. Dabila je tudi oficirski čin. Po osvoboditvi je z isto vztrajnostjo in predanostjo delala v ministrstvu za notranje zadeve, najprej v Ljubljani, nato v Beogradu.

Junaška partizanka Krošljeva Tončka živi v spominu mnogih borcev in je svetel zgled mladenke, ki je žrtvovala vse za osvoboditev domovine. Če ji, ki jo pozna, se je bodo spominjali kot hrabre borke, dobre tovarišice in skrbne matere dveh otrok, ki ju je morala tako zgodaj zapustiti. M. F.

Najboljše ljubljansko mestno podjetje »Pletenina« so prevzeli v upravljanje delavci

Predvčerajšnjim popoldne je delovni kolektiv v ljubljanski »Pletenini« prevzel ključke svojega podjetja. Delavke so pozorno sledile svečanosti, posebno pa poročilu direktorja tov. Pajka. S skromno besedo se ne da izraziti vsega tega, kar so občutili. Včasih so bile od kapitalista odvisne za zaslužek, danes pa si same režejo svoj kruh, svobodne in gospodarijo svojega dela. Nešteto spominov jih veže na podjetje. Barvar Miha Novak je že 27 let v podjetju, pa je po končani svečanosti na vrto do večera pripovedoval mlajšim delavkam, kako slabo je bilo včasih: »Uh, kolikokrat smo se tresli, da nas bo lastnik vrgel na cesto. Doma smo imeli kup otrok. In kaj je pomenilo biti brez dela?«

V delavskih rokah bo podjetje napredovalo še bolj kot dosedaj. Lani so v podjetju presegli letni plan po količini za 53% in vrednosti za 175%. V letošnjem prvem polletju pa so plan presegli po količini za 27% in po vrednosti za 72%.

Pogodbe za plan I. so izpol-

nili do avgusta v bombažnih izdelkih 50 in svilenih 100%. Pri izpolnjevanju plana II. pa so do avgusta dosegli 56,7% predvidenega letnega tržnega dobička. Največji uspeh je podjetje doseglo pri uvajanju novih artiklov in dvigu kvalitete. Leta 1947 so izdelovali le 21 artiklov, sedaj jih izdelujejo že 91. Za kvaliteto svojih artiklov so lani na razstavi v Ljubljani in na zagrebškem velesojmu prejeli prvo nagrado. Da pa tudi letos niso bili na razstavi med prvimi, je bil vzrok v tem, ker so poslali tja izdelke, ki jih tudi resnično serijsko izdelujejo za široko potrošnjo, dočim so nekatera nagrajena podjetja prikazovala le, kaj bi lahko izdelovala. Za visoko kvaliteto ima posebno zasluge mojstrica Tončka Selan.

Ze 85% dela je normiranega, na francoskih trikotaznih strojih pa tekmujejo 4 brigade in tri brigade na snukovem pletenju. Letos avgusta je med seboj tekmovalo 15 brigad z 72 člani. Letos imajo v podjetju 72 udarnikov.

LEP DAN RAVNIKARJEVE ANE

Poletje se je nagnilo v jesen. Jutro je bilo hladno, a brezoblačno nebo je obetalo še tople, sončen dan.

Ravnikarjeva Ana, ki si je to jutro nadela praznjo naglavno ruto in predpasala črn evilen predpasnik, je se stisnila v velik, siv, čez pleča ogrnjen šal, da je bila njena drobna postava še manjša.

Majhne, vedno zasolzene, daljnovidne oči je uprla preko jagnedi, ki so rasele ob potoku, in prislunhila veselemu ptičjemu cvrčanju. Oči so se ji ustavljale na dolgih progah dječjih, cvetočih ajdovih njiv, na globoko sklonjenih, zorečih sončnicah in sadnem drevju, polnem hrusk in jabolk. Leno so ji udarjali v uho udarci lopat mlinskega koleca, ki je trudoma zajemal tisto malo vode, kar je je po tem suhem poletju še teklo po strugi potoka.

Ani je bilo minulo pomlad sedemdeset let. Kdor je ne bi poznal, bi ji prišodil že osmi križ. Nešteto gub, ki so jih iz zarezala leta trpljenja in obraz, sključena postava, zavita v veliko ruto, so jo delale še starejšo.

Njeno življenje je bila prav taka trnjeva pot kot pot premnogih slovenskih žena. Kar je pomnila, je poznala le delo, trpljenje, skrb. Prva svetovna vojna ji je pobrala moža; šestero otrok je ostalo brez očeta. Na kočariji, obdani z malo zemlje, se je z otroki ubijala kot črna živina, a jim vendar premogokrat ni mogla dati niti krompirja ne žgancev, kaj šele kruha. Z borim izkupičkom, dobljenim za tisto beračijo, se je preselila v mesto, kjer se je udinjala meščankam za perico, enažliko, poprijela za vsa-

ko delo — in spet z otroki stradala. Le malo se je oddahnila, ko sta 14- in 16letni hčeri dobili delo v tovarni. Svet ju je zamikal in odšli sta za starejšima sinovoma, da si kjer koli poiščeta lažjo službo in boljše življenje. Zato se je z velikim upanjem in ljubeznjivo oklenila najmlajših dveh, ki sta ji še ostala — desetletne Francke in dvanajstletnega Tončka. Ponoč je prala, v zgodnjih jutranjih urah delila časopise, da je je zasluzila še nekaj dinarjev ter jima kupovala zvečke in knjige, da ju je šolala.

»Morda bosta laže živel, kot sem živila jaz!« je menila takrat, a tudi ti upi so jo varali. Tudi šolana nista dobila lažjega dela. Tonček je bil dolgo brezposeln, Francka pa je kot služkinja trpela po 16 ur dnevno.

»Nikoli nama ne bo boljše,« je zavzdihnila včasih, ko sta hodila spat brez večerje.

Takrat jo je Tonček, uporen ob poniževanju, ko je zaman prosjačil za delo, tolažil in ji govoril: »Vem, da bo boljše, ker mora biti!«

Franckina smrt je bil naslednji udarec, ki ju je doletel. Nedeljske popoldneve, ko je prihajala domov na obisk, je mati z grozo spoznavala, kako Francka gine in ji vse bolj leze bledica v obraz. A saj ji takrat ni mogla pomagati.

Ko je izgubila najdražje, kar je imela, je prvič v življenju klonila. Bolezen jo je za dalj časa priklenila na posteljo. Težko življenje minujih let ni šlo brez sledov mimo nje, a vendar jo je tudi

utrdilo, in ob sinovi skrbi si je spet pomagala na noge.

Ko je to jutro trudoma stopala med polji, je v mislih prehodila vso svojo doseganjo življenjsko pot. — Kot vedno pa jo je tudi tokrat vznemiril spomin, da so ji rahlo zadržetale roke, ovite v ruto, spomin na dni, ko so ji odvedli sina. Nikoli ni in nikoli ne bo zvedela, kaj vse so z njim počeli. Le takrat, ko so ga odpeljali v internacijo in je med kolono pripornikov, ki je stopala neznan usodi nasproti, še ujela njegov dragi obraz, je iz podplutb na njegovih licih in očeh zaslutila, kaj je trpel.

Tisti dan, ko se je vrnil, je podoživljala tudi to jutro; preko lica ji je spet šinil nasmeh, ki je njene starčevske poteze pogladil, naredil vse mehke, vse dobre in srečne.

To je bil eden njenih najlepših dni, eden tistih dni, ki jih je bilo do takrat v njenih sedemdesetih letih tako malo, da bi jih preštel na skrivenčene prste svojih rok.

Pač, temu so sledili še lepi dnevi. Pred tremi leti je doživela prav tako lep dan, ko se je zaslula v rožnata lica svoje vnučkinje, Tončkove hčerke Marjetke. Lep je bil dan, ko ji je Tonček uredil tu, kjer je preživela svojo mladost, majhno kajžico z vrtom in cvetlično gredo, kjer ima sedaj vedno dovolj dela.

Lep tudi tisti dan, ko ji je pričel pošiljati denar in ji obljubil vsak mesec takšen prispevek.

Končno je zaživela brez skrbi za jutrišnji dan, končno ji njen sin, edini, ki ji je ostal na svetu, vrača ljubezen za ljubezen, skrb za skrb.

Misli pa so se ji plette dalje. Sedaj si je žele priklicala v spomin cilj in namen svoje poti v tem septembrskem jutru. Z roke je podzavestno segla v žep po pismo, ki ga je včeraj prejela, in po denarno nakaznico, eno tistih, kot jih prejema vsak mesec dan za tem, ko njen sin v mestu prejme plačo. Nakazilo njegovega mesečnega prispevka.

»Draga mama, danes in drug mesec Ti pošiljam še pet sto dinarjev več, da tudi Ti tam vpišeš 1000 dinarjev posojila.«

Sedaj je na poti, da varno izvrši sinovo naročilo. Po glavi pa ji roji nova misel, porojena v tej uri, ko je spet prehodila vso svojo življenjsko pot — in se kot zadnja tri leta vse bolj pogosto vedno spet ustavljala pri svoji dragi vnučkinji, majhni Marjetki.

»Prav takšna je, kot je bila Francka,« si v mislih kliče v spomin obraz nepozabne hčerke; le Franckina lica niso bila nikoli tako okrogla, nikoli tako rdeča; njena krilca, obleke nikoli tako lepe.«

Počasi, okorno izmota na vpisnem mestu svoje roke iz rute, varno držeč sinovo pismo in denar v rokah.

»Tudi Vi, Ravnikarjeva mama, ste prišli iz svoje kočke sem, tudi Vi boste vpsali?« se ji čudijo na vpisnem mestu.

»Da, glejte, tole mi je pisal in tole

poslal moj sin,« vzradoščena in ponosna nanj hiti pripovedovati.

»Torej naj napišem, da vpišujete tisoč dinarjev?«

»Ne, ne,« odgovarja, »jaz tega denarja ne bom potrebovala. Ravnikar Marjetka, njegova mala, naj ga dobi. Za njo vpišujem. Sin bo presenečen, mala pa bo pozneje, ko bo zrasla, zvedela za to moje darilo.«

Da bi skrila svoje zadovoljstvo, uresničeno zamisel, hiti s podpisom, a pero se ji zatika, očala padajo in sestri mora, da se umiri.

Končno je spet zunaj, vrača se domov. Hlad ji sega v roke, da nehotne pomisli: »Ali bom še dočakala pomlad?«

Na brzojavnih žicah se zbirajo prve jate lastovk. Zal ji je, da se že pripravljajo za odhod. Morda jih vidi zadnjikrat.

Sedaj bi bilo še lepo živeti nekaj let v miru, le v skrbi, kako gre Tončkovi družinici. A čuti, da se ji kri po žilah leno pretaka, da je trudna življenja, ki jo je tako skopo obdarilo z lepimi in tako bogato s težkimi dnevi. A žalosti ne pozna; velika umirjenost je v njej, ki morda prehaja na njo s teh polj, med katerimi spet hodi, ali iz rož, ki trudne od cvetenja počast odmirajo na njeni cvetlični gredi.

Za ta zadnja lepa leta je bilo vendarle vredno prestat v hudo, se ji mota po mislih. Saj je bilo dosti lepih dni; tudi danes je eden takih prazničnih dni.

»Tončkovi mali bo v življenju lepše, kot je bilo mojim otrokom. Cisto malo sem k temu danes tudi jaz došla,« se na dnju srca razveseli in otre svoje vedno zasolzene oči.

Z. Guzej.

PRVENSTVO JUGOSLAVIJE V SKOKIH V VODO

Tekmovalci Enotnosti so osvojili 6 prvih mest

V Zagrebu so bila štiri dni tekmovanja najboljših skakalcev in skakal v vodo za prvenstvo Jugoslavije. Stevilo tekmovalcev je bilo veliko večje kakor na lanskoletnem prvenstvu, ki je bilo prav tako na igralnem stadionu Naprijeda v Zagrebu. Izboljšana je bila kvaliteta mladih skakalcev in skakal. Cezprav lanski prvaki Žutičeva in Kranjčeva kakor tudi prvaki Prilobek letos niso nastopili, so bila tekmovalca zelo zanimiva in izenačena.

Mladinke so tekmovalce na 3-metrski deski in 5 stolpa. Na trimetrski deski je zmagala Cirila Majer, s stolpa pa Nora Bradetič (Primorje, Reka). Mladincev je skakalo 14, zmagal je Drago Kos (Enotnost) pred svojim klubskim tovarišem Jožetom Sustarjem. V skokih s stolpa je imel največ uspehov Ivo Sink (Kranj). Tem prvenstvu so se delovali skakalci iz: Ljubljane, Maribora, Kranja, Zagreba, Beograda, Sombora, Splita, Dubrovnik in Reke. Sodili so zvezni sodniki: Dana Kržan iz Franc Prilobek iz Ljubljane, Senjanovič in Kumar iz Zagreba, Heccegov in Rajčič iz Beograda ter Kanceler iz Maribora.

- Novi prvaki so:
CLANI - I. RAZRED:
3 m deska: Dobrin (Enotnost), stolp: Keber (Enotnost).
CLANI - II. RAZRED:
3 m deska: Porenta (Enotnost), stolp: Porenta (Enotnost).
MLADINCI:
3 m deska: Kos (Enotnost), stolp: Sink (Kranj).
CLANICE - I. RAZRED:
3 m deska: Biba Tutta (Enotnost).
MLADINKE:
3 m deska: Cirila Majer (Polet), stolp: Nora Bradetič (Primorje).

NAPRIJED MLADINSKI PRVAK FLRJ V KOŠARKI

Enotnost tretja - Železničar sedmi

Karlovec, 12. septembra. Po šestih dneh naporih in zanimivih borih je bilo končano prvenstvo Jugoslavije. Deset najboljših ekip iz vse države se je borilo za najvišji naslov. V petek in soboto so bila polfinalna tekmovalca, v nedeljo pa finalne borbe. V prvi skupini je zmagal Železničar (Karlovec) pred Enotnostjo (Ljubljana), Borecem (Čačak) in Proleterjem (Zrenjanin). V drugi skupini pa je zmagal Naprijed (Zagreb) pred Partizanom, Rabotničkim (Skoplje), Železničarjem (Ljubljana) in Zadrom. Rezultati finalnih borb so bili naslednji:

Zvezna košarkaška liga PARTIZAN VODI

V nedeljo ter med tednom je bilo več tekmovalcev zvezne košarkaške lige, ki pa niso mogli spremljati plasman posameznih ekip na lestvici. Partizan je premagal Mladost s 31:26. Jedinstvo pa 45:42. Ljubljanski Železničar je na domačem igrišču premagal Proleterja z 49:44, BSK pa Jedinstvo s 53:43. Rezultata tekme BSK : Zadar še nismo prešli.

Lestvica:
Partizan 14 18 1 633:479 27
Crvena zvezda 14 12 2 639:459 26
Železničar (Lj) 15 11 4 593:511 25
Mladost 14 8 6 508:475 22
BSK 14 7 6 495:587 21
Železničar (Bgd) 14 6 8 534:514 20
Jedinstvo 14 4 10 525:598 18
Enotnost 15 3 12 506:660 18
Proleter 15 3 12 458:584 18
Zadar 13 4 9 375:478 17

V Impolu bodo izpolnili plan do 15. decembra

Slov. Bistrica, 12. sept. Slov. Bistrica je že prevel upravljanje podjetja v svoje roke. Delavec in delavka so slavnostno proslavili ta zgodovinski dogodek. Slavnosti so prisostvovali tudi generalni direktor za metalurgijo tov. Veliko Mičunovič, ki je delovnega kolektiva imenoval izpolnila predloženo zastavo zvezne vlade, zastopnik GO ZSS tov. Rudolf Ganžič, sekretar oblastnega komiteja KPS tov. Vlado Majhen, sekretar ukrajnega komiteja KPS za poljsanski okraj tov. Jože Tramsak ter zastopniki raznih metalurških podjetij. Ob tej priliki je bilo proglašeno okrog 129 udarnikov, številni zaslužni člani kolektiva pa so bili nagradjeni. Po prvenstvu delavne so delavci in delavke, šestkratni vodni in odlikovane z redom dela III. stopnje Karel Škerpet, ki je prvi v tovarni dal pobudo za tekmovalca za vlogo stotornik, Stefan Kralj, Jakob Orešič, brigadir najboljša brigade, Stefan Stopar, Boro Lugiarič in Tajič Milojko, odlikovane z redom dela. - V. B.

FLRJ med drugim tudi v prirejanju kulturnih prireditvev med vpisovanjem ljudskega posojila. Dosele je bil najboljši mladinski aktiv z Rožičkega vrha, ki je z uspehom uprizoril igro M. Fele »Urok«. Poleg dramske skupine ima tamkajšnja mlada delna urejeno knjižnico ter se pripravila na ustanovitve izobraževalno umetniškega društva.

Delavnost ljudske univerze

Strnišče, 11. sept. Ljudska univerza v Strnišču, ki je bila ustanovljena leta 1949 v sklopu SKUD, je dosegla že lepe uspehe. V lanskem sezoni je priredila 14 predavanj s tehničnega, gospodarskega, poljiškega, literarnega in zdravstvenega področja. Udeležilo se jih je skupno 269 poslušalcev, pa večina iz vrst nameščenec. Največ zanimanja je vzbudilo predavanje dr. Majerja o darvil, medtem ko je bilo najbolj ocenjeno predavanje tov. Ing. Voršiča o elektro gospodarstvu. Če bo v bodoče tudi udeležba delavcev večja, bodo postala predavanja zares ljudska visoka šola. - K6

Tolminci so asfaltirali svoje ulice

Tolmin, 11. sept. Po tolminskih ulicah je zamrla pesem krampov in kopar. Asfaltiranje ulic ni bilo končano. Tolmin je s tem dobil mnogo lepši videz in kar je najvažnejše: rešil se je prahu, ki je s prometnih ulic stalno silil v stanovanja. Vsa neekvalificirana dela so tolminski frontovci opravili prostovoljno. Fronta je na pobudo KP delo pravilno organizirala, uvedla grafičone, ki so Tolmincem dnevno prikazovali uspešno posamezni skupin in najboljši posamezniki prostovoljnemu delu. To je tekmovalni polet frontovcev se bolj povišilo. Posebno so se izkazali tov. Jožef Jermol, invalid, tov. Colnarčič in tov. Rafael Fon, star upokojenec, ki je kljub svoji starosti bil na gradbišču skoraj vsaki dan. Skupno so frontovci opravili nad 10.000 prostovoljnih ur.

OBVESTILA

ZAPORA CESTE
Poverjenosti za lokalni promet pri MLO Jesenice obvešča, da je zvezna cesta Ljubljana-Jesenice med km 678-677 do nadaljnjega zaprta za vsa motorna vozila. Promet se preusmeri po stari zvezni cesti preko Javornika-Koroška Bela in zopet na novo zvezno cesto proti Ljubljani. Ravno tako se preprečuje vožnja s tovornimi avtomobili brez most pri Sv. Križu - lokalna cesta II. reda pri km 3.887.

NAJDENI PREDMETI
V aklašču poverjenosti za notranje zadeve v Gorici se nahajajo naslednji najdeni predmeti: tovorna guma 975x39 št. garaje 660 znamke »Pirelli«; tovorna guma »Ind-guma« 36x3 Lj 416 in 70882; tovorna guma 57x20 ruskega izvora; avtomobilska dežna plavta v velikosti 3.70x4.50, najdena na cesti Vipava-Ajdovščina. Lastnik naj se javi pri poverjenosti v Gorici s potrebnimi dokazili o lastništvu, kjer bo lahko predmete dvignil. 4932

ODPRTJE CESTE
OLO Ilirska Bistrica - poverjenosti za lokalno gospodarstvo, uprava za ceste, javlja, da je cesta Ilirska Bistrica-Podgrad, ki je bila z dne 24. julija 1950 zaprta zaradi obnove mostu »Zarečje«, ponovno odprta za vsa prometna vozila. 4987

DNEVNE VESTI

Zbor Slovenske filharmonije vabi dobre teoriste in dobre druge basiste. Prošnje pošiljate upravi Slovenske filharmonije, 4867
V nedeljo 17. septembra izlet v Malinsko. Prijave: Poslovalnica Putnika, Ljubljana.
Tovarnodruštvo Ljubljana-Vič obvešča svoje članstvo, da se prične redna tečajevba v šoli na Vihu 14. t. m. Za mladinke vsak četrtek in ponedeljek ob 19.00; za mladince vsak petek in torek ob 19.00; za pionirke vsako sredo ob 17.00.
Podružnica upokojencev rajona I (Center) bo imela množični sastanek 14. t. m. ob 8 uri popoldne v dvorani društva »Cankar«, Novi trg 2. Bepripravilo se bo o važnih društvenih zadevah. K polnoštevni udeležbi vabljani vsi člani podružnice. 4959
Mestni cirkus v Tivolju je prenehal z obratovanjem. 764

RADIO

Poročila ob 5.15, 6, 12.30 15, 19, 22 in 23.30 - 5 Jutranji pozdrav - 5.30 Pesmi borbe in dela - 5.50 Jutranja telovadba - 6.10-7 Zabavne jutranji spored - 12 Opoldanski koncert - Vincent d'Indy: Simfonija za orkester in klavir po motivih francoske telovadbe - 12.40 Glasba glasba - 13 Oddelek za ljudske odboje - 13.30 Pojeta Božo in Miško - 13.30 Iz francoskih oper - igra Orkester mariborske radijske postaje p. v. Draga Lorbeka (Prenos iz Maribora) - 14 Poje zbor MKUD »Tono Tomičič p. v. Radovana Gobca - 14.30 O delu slovenske Akademije znanosti in umetnosti - 14.40 Klavirske skladbe Bedricha Smetane - 15.10-15.30 Ottorino Respighi: Ptiči, suita - 15 Glasbena oddaja za pionirje - 15.30 Silke in zgodbe iz Črna gore (II, 3) - 15.40 Samospevi Mihaela Glinke - 19.15 Slovenska zabavna glasba - 19.50 Tržiški usnjari so se oddelili... - 20 Francis Poulenc: Koncert za dva klavirja in orkester v d-molu - 20.20 Franc Milčinski: Strme stopnice, slušna igra - 21 Pester večerni spored - sodeluje baritonist Vlado Košir, pri klavirju Marjan Vodopivec - 22.15 Izri pri klavirju George Melachroine - 22.30 Iz del P. I. Čajkovskega - 23.35 Končna oddaja.

Šahovska reprezentanca Jugoslavije, ki je osvojila prvo mesto na IX. šahovski olimpiadi v Dubrovniku. Z leve na desno: Gligorič, Pirc, dr. Trifunovič, Rabar, ing. Vidmar ml. in Puc

Izreden uspeh jugoslovanskega šaha

Dubrovnik, 11. septembra 1950
Podpredsednik Mednarodne šahovske zveze in predsednik evropske cone FIDE gospod Marcel Boerman je takoj po končanih igrah zadnjega kola izjavil sledeče: »Prvo, kar mi je na olimpiadi v Dubrovniku takoj ugajalo, je bila organizacija tekmovalca. Storičeno je bilo vse, da bi se mojstri čim bolje počutili in da ne bi nič motilo same igre. Glede zmagovalnega motiva Jugoslavije moram potrditi splošno mnenje, da je zmagal v resnici zaslužen. Vaši mojstri so odlični. Na mene je napravila globok vtis njihova brezprimerna borbenost, katero so vložili v vsako posamezno partijo. Vaš drž.

prvak Svetozar Gligorič, z mladeniškim obrazom, igra kot velemojster. Pirc je dostojanstven in miren v vsaki poziciji. Trifunovič vlaga v partijo vse svoje temperament, pravo velemojstrsko igro kažejo tudi Rabar, ing. Vidmar mlajši in Puc. Jugoslavija je zmago najbolj zaslužila.

Table showing chess tournament results for Dubrovnik 1950. Columns include player names (1-16) and points (Točke). Rows show results for various countries like Yugoslavia, Argentina, Czech Republic, etc.

Tabela nam kaže zanimivo sliko: Jugoslavija je izgubila samo en dvoboj (z Argentino 2 in pol : 1 in pol), tri srečanja so se končala neodločeno in 11 dvobojev je jugoslovansko moštvo odločilo večji del z visoko razliko v svojo korist. Argentina je na tekmovalju izgubila dva dvoboja (z ZDA 2 in pol : 1 in pol in z

Nizozemsko 2 in pol : 1 in pol), en dvoboj je ostal neodločen, 12krat je zmagala. Zahodna Nemčija je izgubila dva dvoboja (z Jugoslavijo 3 : 1 in z Ameriko 2 in pol : 1 in pol), dva dvoboja sta bila neodločena in 11krat je bila nadmočna. Najbolj zanimivo pa je igralo moštvo ZDA, ki ni nobenega dvoboja izgubilo,

4 srečanja so bila neodločena in 11 dvobojev so zabeležili sebi v prid. Njihove zmage pa so bile večinoma dosežene z majhno razliko. Nizozemska ekipa je izgubila tri dvoboje, štiri so bili neodločeni, zmagala pa je osmerkrat. Jugoslovansko moštvo je v celem izgubilo samo šest iger.

Table showing individual chess successes in Dubrovnik. Columns include player names (Gligorič, Pirc, Trifunovič, Rabar, ing. Vidmar ml., Puc) and various countries (Argentina, Czech Republic, Yugoslavia, etc.).

Festival bratstva in enotnosti

Brežice, 11. sept. Ljudsko prosvetni festival, ki bo 16. in 17. septembra v Brežicah, ima namen etno dejavnost obmejnih okrajev. Za odločevanje na festivalu so se pripravile razne umetniške skupine: »Sijane iz Lučke«, »Remete« iz Zagraha, folklorna skupina iz Siska, Samobora, Kerstinca, Bregana, Metlike, Črnomoja in Novega mesta. Sodelovali bodo tudi pevski zbori okraja Krško, godbe na pihala, recitacije, SKUD Dušan Jerab uprizoril v Brežicah. Verjetno nas bodo tudi rudarji iz Senože. Verjetno nas bodo tudi rudarji iz Senože. Verjetno nas bodo tudi rudarji iz Senože.

Nove nižje gimnazije

Radgona, 12. sept. V radgonskem okraju je prišlo z rednim poukom 5 novih nižjih gimnazij in sicer v Cerkevjanju, Apatcu, Lediniški, Vidmu in na Velki. Hkrati so odprli dva nova dijaška domača. Mladinski aktiv v okraju tekmujejo v šest 9. obletnice AVNOJ-a in 5. obletnice

VREMENSKO POROČILO hidrometeorološke službe

Stanje dne 12. septembra: Frontalna motnja, ki jih ženejo področja nizkega zračnega pritiska na Baltiku, hitro potujejo proti vzhodu in povzročajo padavine le v Severni Evropi. Srednja Evropa pa je že pod vplivom Atlantskega področja visokega zračnega pritiska, ki bo še nadalje ustvarjal pretežno lepo vreme pri nas. Danes vlada v Sloveniji senčno z meglo no kotilnast. Najvišja temperatura je bila 13 stopinj C na Jezerskem. Zračni pritisk je nastal v Ljubljani danes ob 7 uri jutraj 75.5 mm, temperatura 13.5 stopinj C, in relativna vlažnost 96%.

PRESKRBA

DELITEV FOSFATNE MOKE
Poverjenosti za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo na odrezek rep. dopol. preskrbe štev. 1 živilsko nakaznico D-1 za mesec september 1950 i zavitek 200 gr fosfatne moke.

Fosfatno moko dele naslednje prodajalne racioniranih živil: Florjanska 22, Franciška 10, Galjeva 9a, Karlovska 19, Kongresni trg 2, Miklošičeva 30 in 34, Resljeva 3, Tyrševa cesta 88, Vodnikov trg 2 in 3, Tyrševa c. 82, Celovška c. 83, Št. Vid 20, Prisrčna 7, Zaloška 22, Beženskojeva 22, Prisrčna 7, Zaloška 22, Rožna dolina C. XV.11-84, Napoleonov trg, Rimska c. 24, Tržaška c. 46, Pred konjušnico, Predjamska, Brdo, Zag Polje in Zadobrova.

GLADALIŠČE

Veseli Teater 90 nastopi v ljubljanski Drami v sredo 18. četrtek 14. in petek 15. septembra ob 17.30 z izpolnjenimi sporedom števil. I. Predprijava vstopni pri operni blaginji vaak dan ob 10.00-12.00 in ob 16.00 dalje v Drami. 4937

SOLSTVO

Glasbena šola rajona IV. sprejema prijave za vpis starih in novih učencev kakor tudi prijave za letni in popravni izpit samo 66. Glasbena šola (gimnazija VII). Podrobnosti na oglasni deski. 4954
Ravnateljstvo Strokovne šole avtomobilske stroke ministrstva za lokalni promet LR Slovenije v št. Vidu nad Ljubljano sporoča vsem gojencem, ki so opravili sprejemni izpit da se pouk ne bo pričel zaradi tehničnih ovir šele 25. septembra 1950.

NA AKADEMIJI ZA GLASBO V LJUBLJANI

bodo v študijskem letu 1950-51 odprti naslednji oddelki:
I. oddelke za kompozicijo in dirigiranje;
II. oddelke za solopetje;
III. oddelke za klavir in orgle;
IV. oddelke za violino, violončelo in kontrabas;
V. oddelke za pihala, trobila in harfo;
VI. oddelkovno-folklorni oddelke.
Pogoji za pristupitev k sprejemnemu izpitu:
1. zaključni izpit Srednje glasbene šole;
2. višji tečajni izpit;
3. zdravniško svedečilo za slušateljstvo;
II. oddelke od specialista laringologa;
4. kandidati, ki so prekorajili 23. leto starosti, smejo polagati sprejemni izpit, vpišati pa se morejo samo v izrednih primerih po uspešno opravljenem izpitu in na temelju sklepa Akademikanskega sveta.
Natančno izpolnjeno izpitno prijavo s prilozgi k št. 1, 2, 3 in 4, kolkovano z 10 din, je vložiti v pisarni Akademije za glasbo do 20. septembra t. l.
Podrobne informacije v pisarni rektorata dneвно od 11-13.
Sprejemni izpiti in izpiti za slušatelje, ki jim je bilo odobreno opravljanje letnih izpitov v jesenskem roku bodo:
za I. oddelke 28. septembra ob 8 uri;
za II. oddelke 30. septembra ob 15 uri;
za III. oddelke 28. septembra ob 15 uri;
za IV. oddelke 29. septembra ob 9 uri;
za V. oddelke 29. septembra ob 15 uri;
za VI. oddelke teoretični predmeti 29. septembra ob 8 uri.
Sprejemni in odločni izpiti iz klavirja (vzpredni predmet) za vse oddelke bodo 29. septembra ob 15 uri.
Redno vpisovanje za vse oddelke bo od 2. do 7. oktobra t. l. Novinci morajo predložiti potrdilo v vpisu v volivni imenik.
3 fotografije novejšega datuma, 2 koloka po 10 din stari slusatelj pa indeks in 2 po 10 din stari slusatelj pa indeks, vsi pa 3 izpolnjene prijavnice liste in vpisno prijavo, ki jih dobe v pisarni rektorata.

POZIVI UPNIKOM IN DOLŽNIKOM!

Menza Polje RLO v Ljubljana-Polje je prešla v likvidacijo. Pozivamo upnike in dolžnike, da prijavijo svoje terjatve oziroma poravnajo svoje obveznosti do 15. oktobra 1950. Opozarjamo, da po 15. oktobra 1950 ne bomo več sprejemali terjatev, proti dolžnikom se bo pa uvedel sodni postopek. 4965

Potrošniška zadruga rajona III. z o. j. v Ljubljani, Smartnška cesta 10, je po sklepu občnega zbora z dne 28. julija 1950 prešla v likvidacijo. Pozivamo upnike, da v enem mesecu po tretji obliki tega poziva v Uradnem listu LRS, prijavijo svoje terjatve zadrugi. Pozneje prispele terjatve se ne bodo upoštevale. Prav tako pozivamo dolžnike, da do navedenega roka poravnajo svoje obveznosti zadrugi. Po tem roku se bodo vse obveznosti prisilno izterjale. 4966

Ograd v Lendavi v likvidaciji poziva upnike in dolžnike, da prijavijo svoje terjatve oziroma poravnajo svoje obveznosti do 15. oktobra 1950. Po 15. oktobra 1950 se prijave ne bodo sprejemale, proti dolžnikom pa se bo uvedel sodni postopek. - Likvidator.

Preskrbovalnica državnih kmetijskih gospodarstev v Mariboru je prešla 1. septembra 1950 v likvidacijo. Pozivamo vse dolžnike, da 14 dni po objavi poravnajo vse obveznosti, upnike pa, da v tem času prijavijo svoje terjatve. Po tem roku ne bodo sprejemali obveznosti, terjatve pa izterjali sodnim putem. 4931

KINO

LJUBLJANA: UNION: Amer. film »Tarzan v New Yorku«, tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - MOSKVA: Ital. film »Rigoletto«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. - SLOGA: Angl. film »Johnny Franco«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. - TIVOLI: Franc. film »Ljubavni aen«, tednik. Predstava ob 20. - TRIGLAV: Amer. film »Modvirje«, tednik. Predstavi ob 8 in 20. - SISKI: Češki film »Sirena«, tednik. Predstava ob 20. - LITOSTROJ: Sovj. film »Obveščevalec«, tednik. Predstava ob 20.30.
MARIBOR PARTIZAN: Amer. film »Draga moja Clementina«, tednik. - UDARNIK: Holandski film »Blagoslov«, tednik.
CELJE: METROPOL: Ameriški film »Ljubavna zgodba«. - DOM: Angleški film »Daj nam danes«, tednik.
KAMNIK: Amer. film »Sedmi križ«, tednik.
KRANJ: STORŽIČ: Angl. film »Ne zapusti me«, tednik.
PTUJ: Sovj. film »Pot do slave«, tednik.
NOVO MESTO: Sovj. film »Kotovski«, tednik.
BLEJ: Amer. film »Gentleman Jim«, tednik.
VRHNKA: Amer. film »Sedmi križ«, tednik.
DOMZALE: Amer. film »Toper pot«, tednik.
SOSTANJ: Sovj. film »Konstantin Zaslavov«, tednik.
SEŽANA: Sovj. film »Suvorov«, tednik.
KOČEVJE: Barva risanka »Izgubljena rak«, tednik.
ROGASKA SLATINA: Amer. film »Draga moja Clementina«, tednik.

VESTI IZ MARIBORA

Dežurna lekarna v sredo 13. septembra: III. mestna lekarna, Trg Rdeče armade 3. Uredja uredniški odbor - Odgovorni urednik Dušan Bole - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 - Uprava: Kopitarjeva 2 - Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 - Telefon naročniškega oddelka 30-30 - Telefon oglasnega oddelka 36-85 - Štev. ček. računa 604-90321-0

OGLASI

KUPIMO ELEKTRICNI APARAT za koptanje naftov in umetni svetilni, po možnosti z avtomatskim obracanjem in risaki aparat ali kak drug pribor in aparat za koptanje naftov. Plačano po pogodbi in v gotovini. Ponudbe pošljite Rudniku i taljezarji Vreš v Vreš-Majdanu NR Bosna i Hercegovina.
RAZPIS. Nestraneški razpisuje sloško upraviteljstvo na Homcu. Nastop službe s 1. oktobrom 1950. Natančnejša pojasnila dobe zainteresirani pri sloškem upravitelju na Homcu, pošta Radomlje, okraj Kamnik.
SIVO VOLENO JOPICO sem izgubil 12. t. m. dopolnje od magistrata do dolmenskega mostu. Vrniti proti nagradi v ogl. odd. Ljudske pravice. 4969
ZENSKA POTOVALNA TORBICA z različnimi predmeti, s stanovanjskimi ključki in dokumenti, glasečimi se na ime Marija-Mila Vidic, Slovensko narodno gledališče, Maribor, je bila na večernem vlaku Rajhenburg-Maribor dne 10. t. m. iz nerazsvetljenega kupa pomotoma ali namerno odnesena. Prosim torbico vrniti proti nagradi na podružnico »LP«, Maribor. 863
DNE 10. SEPTEMBRA sem pomotoma zamejaj svojo svetlozavajno aktovko za aktovko prav take barve v vlaku, ki odpelje ob 9.05 iz Ljubljane proti Mariboru. Najditeja moje aktovke prosim, da jo vrne na naslov: Prof. Andrej, Ljubljana, Miklošičeva cesta 17, I. stop., II. nadst. 4963
VOJASKO KNJIŽICO za nabavo blaga ser. P št. 133 sem izgubil v Ljubljani. Najditeja prosim, da jo vrne proti nagradi na: Lukiš Stepan, vodnik, vojna pošta 988/11, Ljubljana. 4951
OCALA sem pozabila na Poljanski cesti 61 na stopnišču. Vrniti proti nagradi: Jerše, Sv. Petra cesta 20. 4960
LEPO SOBO s souporabo kopalnice v Ljubljani zamenjam za enako v Celju. Ponudbe na podruž. »LP« v Celju pod »stokaj«-4958.
RJAVO LISTNICO z raznimi dokumenti in 500 din sem pozabila v ponedeljek 11. t. m. v večernem kamniškem vlaku. Najditeja prosim, da vrne vse dokumente na naslov: Mahjenič Francka, Dob 2 p. Domžale, ali na ogl. odd. Ljud. pravice v Ljubljani. Kopitarjeva 2, denar naj iz obdrža za 4957 grado.
IZGUBIL sem 5 industrijskih nakaznic. Prosim res poštenega najditeja, da jih proti nagradi vrni Del. Sisenka 59, Ljubljana.
IZGUBILA sem je majhna pislika »Pikica« črno-belo-rumene barve. - Prosim vrniti jo proti nagradi na: Brečnik Alojzija, Ljubljana, Celovška cesta 83. 4956
LEPO OPREMLJENO SOBO 4.5x4.5 m v centru Ljubljane zamenjam za prazno. - Lahko je tudi večja ali soha in kuhinja. V postev pride samo moški. Ponudbe na ogl. odd. »LP« pod »Sobar«-4978.
DVSOSNO STANOVANJE (ena soba oddana, suho, ob tramvaj, zamenjam za garsoniero ob tramvaju. Ponudbe na ogl. odd. Ljudske pravice« pod »Sporazumno«-4976.
Dr. poljedelskim gospodarstvom, trgovskim podjetjem OZK, kmečkim delovnim združenjam, ekonomijam in ostalim interesentom nudimo
FINO MLET 96% KNINSKI APNENEK za kletifikacijo kliših zemljišč po cenil 125 din za 1 tona franko vagon Kuln.
Naročila za vagonске pošiljke sprejema: Kmetijski magazin Ljubljana, Tavčarjeva 1.